

Overzicht opbrengst consultatieronde ruimtelijke trajecten

1. Inleiding

In dit document worden, op hoofdlijn de belangrijkste bevindingen uit de consultatieronde binnen de verschillende gemeenteraden per gemeente beschreven. De hoofdpunten vormen geen standpunt van de raad, maar een beknopte weergave van de naar voren gebrachte standpunten van de verschillende fracties. Daarbij is de ordening van de vraagstelling uit de consultatienotitie aangehouden. Per vraag wordt aangegeven op welke wijze de opmerkingen verwerkt zijn, waarbij soms verwezen wordt naar de Regionale Ruimtelijke Verkenning, soms naar de Verstedelijkingsstrategie of het vervolgproces.

2. Algemeen

Scherpenzeel

- *We staan voor grote uitdagingen. Samenwerking is cruciaal, ook met aangrenzende regio's en Duitsland (bijvoorbeeld op het gebied van landbouw/recreatie nu daar meer ruimte voor beschikbaar is);*
- *Het maken van keuzes en het combineren van opgaven (meekoppelkansen) is van belang;*
- *Rijk: we stellen de verstedelijkingsstrategie op in opdracht van het rijk. De regio mag andersom van het rijk een lange termijn visie op de inrichting van Nederland verwachten. Denk aan de ruimte die elders in Nederland wel beschikbaar is.*

Veenendaal

- *Regionaal en integraal samenwerken is van groot belang. Zeker gezien de grote ruimtelijke opgaven. En voor Veenendaal speelt dit met de beperkte grondgebied een nog belangrijkere rol. We willen samen met de regio werken naar een integrale strategie waarbij een goede balans wordt gevonden tussen een goed woonklimaat en inpassing van noodzakelijke voorzieningen die ook als overlast gevend kunnen worden beschouwd.*
- *Houdt de verstedelijkingsstrategie en de Regionale Ruimtelijke Verkenning op hoofdlijnen zodat wel duidelijk is welke gezamenlijke principes gehanteerd worden en er ruimte blijft voor lokale afwegingen.*
- *De principes van het verstedelijkingsconcept de RRV passen in belangrijke mate binnen de Strategische Visie2040 en de Omgevingsvisie van de gemeente Veenendaal.*

Wageningen

- *Rol van de raad: De raad vraagt om duidelijkheid over hun rol. Zij willen ook graag meer betrokkenheid in het proces (democratische controle). De informele raadsinformatiebijeenkomst wordt gewaardeerd en de raad wil graag in het proces vaker op deze wijze betrokken worden.*
- *Wat wordt vastgelegd regionaal: De raad wil graag weten wat we regionaal afspreken in relatie tot ons proces voor de Omgevingsvisie. De raad wil zich lokaal uitspreken over wat voor stad we willen zijn, welke opgave we willen realiseren en op welke plekken we deze willen realiseren.*

Verwerking

Samenwerking met aangrenzende regio's is een punt van aandacht, dat in de Ruimtelijke Verkenning terugkomt vanuit de kansen die dit biedt om ons (economisch) profiel te versterken (zie p. 35, 47 en 51). Door bij de vestiging van nieuw bedrijven scherper te kijken naar het juiste bedrijf op de juiste plek kan regionale clustervorming een impuls krijgen en kan zo voor onze regio en onze buurregio's versterkend werken.

Als het gaat om de rol van het Rijk dan geldt dat er een Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is. Daarin wordt geconstateerd dat het schaalniveau van de regio geschikt is om ruimtelijke vraagstukken integraal op te pakken. Dat is ook de reden dat we met regio's, provincies en rijk samen aan een Verstedelijkingsstrategie werken. Dat het rijk na de formatie meer regie zal nemen is wel te verwachten, maar ook dan zal de Verstedelijkingsstrategie een belangrijk rol zal blijven spelen.

Ten aanzien van de rol van de raden is duidelijk dat de raden gaan over locaties en aantallen. Regionaal stemmen we af over wat voor regio willen zijn, welke opgaven daarin belangrijk zijn en welke gezamenlijke uitgangspunten we daarbij willen hanteren. Aan gemeenten wordt gevraagd die te vertalen naar het lokale omgevingsbeleid. Bij het denken over het vervolgproces is goede betrokkenheid van de raden (op het juiste moment en met adequate informatie) een voorwaarde. De leerervaringen van dit traject (positief, maar ook kritisch) nemen we daarin mee.

3. Consultatievraag 1

Welke opgaven komen op ons af en wat vinden we belangrijk? Welke opgaven vinden we in onze regio het belangrijkste? Welke zijn volgend?

Barneveld

De raad van Barneveld ziet een aantal opgaven als erg belangrijk: woningbouw (druk vanuit verschillende kanten, waar we op willen inspelen), mobiliteit (koppeling tussen woningbouw en mobiliteit is evident, daar moeten dan ook slagen in worden gemaakt), natuur&landschap (groene lobben tussen kernen en bij nieuwe woonwijken, ontsnippering) en de agrarische sector/buitengebied (hoe houden we het buitengebied met daarin landbouw als basis vitaal naar de toekomst toe). De andere opgaven, werklocaties en energietransitie, zijn in de discussie niet teruggekomen.

Ede

De raadsleden hechten een groot belang aan de woonopgave, gevolgd door de ontwikkeling van natuur en landschap. Voor economie en werkgelegenheid wordt aangegeven dat dit belangrijk is, maar deze kan met name door ontwikkeling van dienstverlening minder ruimtebeslag met zich mee zal brengen. De agrarische sector komt op een 4e plaats, wat niet betekent dat deze onbelangrijk is in ons buitengebied, maar vooral omdat de drie eerder genoemde aspecten nog zwaarder wegen. Mobiliteit is in de basis op orde, maar er is wel noodzaak tot een verandering naar andere modaliteiten (fiets, OV) om de bereikbaarheid in en om de stad en kernen van wonen en werken duurzaam te kunnen garanderen. Daarvoor zijn nog gerichte grote investeringen nodig.

Nijkerk

Wonen is een belangrijke prioriteit, bereikbaarheid volgt daar automatisch op. Goede verbindingen met de Foodvalley (weg en OV) zijn nodig evenals goede en snelle fietsverbindingen. De woningbouw zou eerst binnenstedelijk vormgegeven moeten worden, waarna naar uitbreiding gekeken zou moeten worden. Uitstraling en leefbaarheid blijft voorop staan. Aandacht voor vernieuwende woonconcepten. en meer ruimte voor kleinschalige initiatieven (CPO) is wenselijk en mogelijk actief grondbeleid. We moeten de agrarische sector op lange termijn ruimte blijven bieden. Landbouwareaal is geen ontwikkelruimte voor verstedelijking. Een verantwoorde agrarische toekomst dient wel in combinatie met andere opgaven gezien te worden. Groene

buffers kunnen naast recreatie en groen ook ruimte bieden aan landbouw. Energietransitie is belangrijk, maar niet meer doen dan noodzakelijk is.

Renswoude

Wonen / Woonlocaties - Renswoude verwacht geen grote bijdrage te kunnen leveren aan het oplossen van het woningtekort. Op een bescheiden manier wil Renswoude voor autonome groei blijven bouwen. In eerdergenoemde Omgevingsvisie is tot 2030 het uitgangspunt gehanteerd om 'binnen de beken' te bouwen. De komende vijf jaar zal Beekweide II ontwikkeld worden en voor de periode daarna zal gekeken worden naar de ontwikkeling van de gebieden binnen de beken. De ontwikkelpotentie van die gebieden en een aantal kleinere inbreidingslocaties is waarschijnlijk voldoende voor de gewenste autonome groei van Renswoude tot 2040. Gedacht wordt aan het structureel ontwikkelen van een gemiddeld aantal woningen per jaar van 30 à 40, zodat Renswoude in 2040 ruimte biedt aan 7.000 à 8.000 inwoners. Het dorpse en groene karakter van Renswoude blijft hiermee behouden.

Natuur / recreatie / landschap / klimaat (energietransitie) - Renswoude wordt gezien als de groene long tussen grotere verstedelijkte gebieden. De Grebbelinie is een zeer belangrijk cultuurhistorisch element dat ontzien moet worden.

Agrarische sector - Er dient voldoende ruimte voor de ontwikkeling van de landbouw te blijven, zowel extensief als intensief.

Economie / werklocaties - Met de ontwikkeling van bedrijventerrein Groot Overeem II wordt voorlopig de wens ingevuld om ruimte te bieden voor lokaal ondernemerschap. Bezien moet worden of dit tot 2040 voldoende ruimte biedt.

Mobiliteit / infrastructuur - Stedelijke ontwikkelingen in de omgeving van Renswoude worden nauwlettend gevolgd om de consequenties daarvan voor Renswoude onder de aandacht te brengen. De provinciale weg N224 die door het dorp Renswoude loopt wordt steeds drukker en dat komt de leefbaarheid van het dorp niet ten goede. De wens van een rondweg blijft daarom bestaan. Goede bereikbaarheid met OV en fietsroutes is belangrijk.

Rhenen

Landbouw/agrarische sector, woningbouw, mobiliteit en opwekking van duurzame energie zijn de onderwerpen die het meest genoemd zijn tijdens de consultatieronde. Bij landbouw zijn de meningen verdeeld tussen de partijen. Aan de ene kant wordt aangegeven dat de landbouwsector behouden moet blijven, maar dat het in balans moet zijn met de natuur. Daarnaast wordt er aangegeven dat er meer ruimte moet komen voor circulaire landbouw en dat een krimp binnen de landbouwsector onvermijdelijk is. Wat betreft woningbouw zien de meeste partijen de noodzaak van extra woningen, maar willen de meeste niet dat Rhenen wordt volgebouwd. Er moet groen blijven in de binnenstad. Meerdere partijen geven aan dat er nagedacht moet worden over hoe we gaan bouwen. De hoogte in? Aan de kernranden? Inbreiding? Mobiliteit wordt enkele keren benoemd als belangrijk onderwerp. Hierbij gaat het om betere doorstroming van bestaande infrastructuur, verbeteren/behouden van OV en fietspaden. Duurzame energieopwekking is een belangrijk onderwerp voor verschillende partijen, maar sommige partijen willen geen windmolens in Rhenen zelf. Daarnaast wordt verwezen naar afspraken uit onze Zonneladder.

Scherpenzeel

Landbouw: de agrarische sector is belangrijk voor het landschap. Meer sturen op kwaliteit in plaats van kwantiteit en daarbij wellicht minder (op export gericht) produceren, maar wel beter (anders produceren met behoud van inkomen en minder belasting voor het milieu). Meer

prioriteit geven aan local hero's, daarbij het ondernemerschap en de samenwerking in de keten binnen de regio stimuleren;

RES: opgave wind versus de woningbouwopgave is wellicht vanuit de afstandseisen tussen wind en woning niet realiseerbaar;

Wonen: is temporiseren mogelijk, dus een knip maken tussen aantal woningen in periode tot 2030 en periode 2030-2040. Betrek in de strategie ook het eventuele overschot aan woningen na 2040, woningen bouwen we voor ca 60 jaar. Kijk ook naar innovatieve woonvormen, zoals omzetting van bedrijvenlocaties. Lokaal de ambities verwezenlijken ook voor. Veel is al ingevuld in lokaal beleid, over de resterende opgaven moeten we keuzes maken.

Mobiliteit: het oplossen van knelpunten is nu al een probleem (bijvoorbeeld stikstof), dat wordt met opgaven voor wonen en werken (dus toename verplaatsingen) alleen maar groter. Goed dat PON-lijn weer op de agenda staat.

EZ: neem de gevolgen van de coronacrisis op de behoefte aan kantoren/bedrijfslocaties mee. Kijk ook naar de positieve (blijvende) gevolgen van de coronacrisis op de diverse thema's.

Natuur: neem de gevolgen van de klimaatcrisis mee. Kansen voor combinatie van natuur en energieopwekking.

Veenendaal

- *Woningbouw wordt door vele gezien als de sleutelopgave welke de sturing vormt ook voor de economische en mobiliteitsvraagstukken (zie bijvoorbeeld ook de woonagenda uit 2016). Wonen en werken slim combineren of dichtbij elkaar om mobiliteit te beperken of op een duurzame manier in te vullen (fiets en OV).*
- *Het OV in onze regio moet versterkt worden. Dit geldt op meerdere schaalniveaus. Lokaal is niet altijd sprake van een goede dekking, ook tussen de kernen in de regio is regelmatig geen goede verbindingen. Dit geldt ook voor FoodValley-zuid en Nijmegen. Tot slot is blijvende aandacht nodig voor de verbindingen met centra buiten onze regio (zoals Utrecht).*
- *Fietsverbindingen tussen de kernen kunnen ook versterkt worden (bijvoorbeeld met snelfietspaden)*
- *Veenendaal zelf kent zelf maar beperkt landbouw en natuur binnen haar gemeentegrenzen. Echter wordt nadrukkelijk het belang van deze functies voor onze regio onderschreven. Het behoud, versterken en verduurzamen van de landbouw, recreatie en natuur zorgt voor een regio met een goed (woon)klimaat.*

Wageningen

- *Wonen en groen in combinatie met biodiversiteit en natuur vormen de prioriteiten: per nieuwe woning veel extra groen en zet daarbij vooral in op nieuwe natuur. Er is een grote woningbehoefte, waarbij er rekening gehouden moet worden met de woningbehoefte van eigen inwoners.*
- *Zorg ervoor dat er niet te veel wordt gependeld tussen wonen en werk (Randstad en regio)*
- *De economie niet alleen stimuleren om het stimuleren want dat zorgt voor extra druk op de woningmarkt.*

Verwerking

Realisatie van woningopgave met daarbij het behoud van landschappelijke kwaliteit en het dorpse en stedelijke karakter van de regio komen breed terug. De behoefte aan sturing om vooral de vraag van de eigen inwoners te kunnen bedienen eveneens. Het zoeken van het juiste evenwicht tussen in- en uitbreiding is een regionaal vraagstuk en wat de optimale verhouding daarin is verschilt per gemeente. In de Regionale Ruimtelijke Verkenning en in de

Verstedelijkingsstrategie worden ook in de prioriteitstelling van de andere opgaven zijn belangrijke accentverschillen zichtbaar tussen gemeenten. In de Regionale Ruimtelijke Verkenning wordt geen prioritering aan de opgaven verbonden, juist om ruimte te bieden voor de accentverschillen tussen gemeenten. De opgaven waar we regionaal gezamenlijk mee verder gaan staan benoemd, en vormen daarmee de agenda voor de komende periode. In het slothoofdstuk van de Regionale Ruimtelijke Verkenning 'naar vervolgstappen' zijn de vervolgstappen op hoofdlijnen geschetst. Zo kunnen mede op basis van de RRV afspraken tussen gemeenten worden gemaakt over stimuleren van woningbouw en de verdeling van woningbouwaantallen tussen gemeenten. Verder komen in deze vervolgstappen ook verschillende zaken terug waar aandacht voor is gevraagd in de consultatie: landbouw, voorzieningen en natuur en landschap.

4. Consultatievraag 2

Hoe kunnen we de opgaven invullen zodat de ruimtevraag zoveel mogelijk beperkt wordt? Welke mogelijkheden voor optimalisatie spreken aan en welke ziet u nog meer?

Barneveld

De nieuwbouw van extra woningen met bijbehorende voorzieningen (mobiliteit, werklocaties etc.) mag ten koste gaan van andere functies. Inbreiding kan mits gericht en niet ten koste van de bestaande (dorpse) kwaliteiten. Wel vindt de raad spreiding van de woningbouw over alle kernen ook in het kader van het versterken van de leefbaarheid van die kernen belangrijk. Voor duurzame energie geldt de besluitvorming op de RES op 26 mei jl. als maatstaf. Het deel dat Barneveld daarin voor zijn rekening neemt, is al vastgelegd in beleid. Zon op landbouwgrond wordt als niet wenselijk beschouwd.

Ede

De gecombineerde opgaven van stedelijke ontwikkeling en versterking van landschap en natuur vraagt om meer verdichting en (midden)hoogbouw in de bestaande stad en verdichting in de kernen van centra. Hierbij is het wel van belang de identiteit van kernen te behouden. In veel meer gevallen kan meervoudig grondgebruik worden toegepast. Om tot een hogere woningdichtheid te komen is het denkbaar meer hoogbouw te realiseren, meer vrijkomende kantoorlocaties te benutten en de parkeernormen in stedelijk gebied te herzien. Een hogere dichtheid in de stad hoeft en mag niet betekenen dat dit ten koste gaat van groene kwaliteiten. Door meer natuurinclusief te bouwen en groene gevels toe te passen blijft ook de stad grote groene kwaliteiten hebben met alle voordelen van dien. Dit vraagt, evenals dubbel ruimtegebruik, wel voor waardering van en investering in de bestaande stedelijke ruimte. Met het oog op de grote veranderingen in de landbouw is het denkbaar dat minder (intensieve) veehouderij direct ruimte biedt aan andere functies. Daarnaast hoeft met nieuwe landbouwwormen de tegenstelling tussen agrarische sector en natuur recreatie en landschap niet zo groot te zijn als nu vaak het geval is. In het licht van de energietransitie spreekt een aantal raadsleden daarbij de hoop dat andere vormen van duurzame opwek binnen afzienbare termijn kunnen worden verkend.

Nijkerk

De woonopgave binnenstedelijk en minder grondgebonden realiseren, maar de hoogte in, maar niet ten koste van alles, dus daar waar het ruimtelijk kan. Daarnaast strenger zijn in het selecteren van bedrijven. Huidig areaal bedrijventerreinen beter benutten. Hiervoor ook regionaal afstemmen. Goed kijken naar toegevoegde waarde van deze bedrijven. Deze moeten passen binnen het foodprofiel.

Renswoude

-

Rhenen

Inbreiding wordt vaak genoemd als een eerste optie om het ruimtegebrek op het gebied van woningbouw te beperken. Ook wordt meerdere keren de vraag geopperd of we de hoogte in moeten als het gaat om woningen. Daarnaast wordt ook gezien dat uitbreiding op den duur noodzakelijk is. Ook hebben enkele partijen het erover om boven het spoor te bouwen. De invulling hiervan verschilt wel weer van partij tot partij. Voor mobiliteit wordt aangegeven dat het geen extra ruimte hoeft te kosten als we de bestaande infrastructuur optimaliseren. Denk aan het verbeteren van de doorstroming van bestaande wegen en het behouden van het serviceniveau van het OV.

Scherpenzeel

-

Veenendaal

De focus moet vooral komen te liggen om multifunctioneel ruimtegebruik en kwaliteit. In Veenendaal zijn nog mogelijkheden voor inbreiding. Echter moet dit niet ten kosten van gaan de ruimtelijke kwaliteit. Sterker nog bij transformaties moet ook een verbetering gerealiseerd worden, aandacht voor groen en beweging in de bestaande stad. Kortom de mogelijkheden zijn niet onuitputtelijk. Ook om een goede balans te houden tussen gestapelde bouw (appartementen) en grondgebonden woningen.

Multifunctioneel ruimtegebruik kan gezocht worden in bijvoorbeeld parkeren en woningbouw of park er boven, maar ook in energieopwek bij nieuwe bedrijfsruimtes en recreatie en natuur.

Wageningen

- *Wonen en groen zijn een belangrijke combinatie ook als de stad gaat verdichten. Alle fracties vinden dat inbreiden voor uitbreiden gaat. Wonen versus economie kent ook een spanningsveld: voorkomen moet worden dat de druk op de woningmarkt verder toeneemt*
- *De fracties verschillen van mening over het plaatsen van windmolens. Een meerderheid is voor het plaatsen van windmolens. Dat komt terug in de RES.*
- *Door verschillende fracties is natuur-inclusieve landbouw genoemd. De besluitvorming daarover is vooral aan gemeenten met meer landbouwactiviteiten*
- *Er is aandacht gevraagd voor cultuur en hoe de stedelijke kernen zich tot elkaar verhouden.*

Verwerking

Om de landschappelijke kwaliteit te behouden lijkt de voorkeur voor inbreiding in zijn algemeenheid breed aanvaard te worden, maar zoals eerder aangegeven, in balans met mogelijkheden voor uitbreiding. Behoud en versterking van stadse of dorpse kwaliteit is daarbij van belang: vaak kan inbreiding tot die versterking leiden, soms uitbreiding. In de Regionale Ruimtelijke Verkenning wordt het uitgangspunt neergelegd om waar mogelijk binnenstedelijke vernieuwing toe te passen.

Vanuit verschillende raden wordt naar voren gebracht om selectiever te worden bij de vestiging van nieuwe bedrijvigheid. De oproep is om goed te kijken naar de toegevoegde waarde van deze bedrijven in relatie tot het economisch profiel van de regio en de betreffende gemeente. Dit komt in de Regionale Ruimtelijke Verkenning nadrukkelijk terug en zal ook een thema zijn verdere uitwerking.

5. Consultatievraag 3

Welke opgaven kunnen we slim combineren? Is er bereidheid om deze opgaven regionaal en integraal aan te pakken? En zo ja, wat is daarvoor nodig?

Barneveld

Er zijn grofweg twee onderwerpen die de raad belangrijk vindt om regionaal en integraal aan te pakken:

- *Aanpak buitengebied: landbouw, ontsnippering landschap en toevoegen groen en natuur in brede zin;*
- *Mobiliteit: niet alleen oost-west (A1), maar ook noord-zuid verbinding in de Foodvalley wordt belangrijk gevonden.*

Ede

Er is van Ede brede interesse om enkele zaken regionaal aan te pakken en hierbij ook zelf initiatief te nemen. Hierbij wordt gewaarschuwd voor “te klein” denken. Vanuit de regionale samenwerking is het zaak om ook provinciaal en landelijk in beeld te brengen en daar ondersteuning te vragen. Tegelijkertijd is er realisme voor het feit dat de opgave weliswaar niet stopt bij de grens, maar dat de gemeente(raad) daar wel zelf aan zet is. Binnen de raad wordt er belang aan gehecht dat we zowel in wonen als werken investeringen waardoor de uitgaande pendel niet vergroot. Dat vraagt om samenhangend keuzes in woon- en werklocaties en in het goed regionaal positioneren daarvan. Dit geldt bijvoorbeeld specifiek voor het behouden op de juiste plek van grotere regionale bedrijven. Sommigen stellen voor om bewoners op regionale niveau te laten participeren in de keuzes die opdoemen.

Om bepaalde doelen, waaronder landschappelijke doelen in combinatie met wonen en landbouw te combineren en te faciliteren is het te overwegen om als regio gezamenlijk instrumenten in te zetten. Denk daarbij aan een grondbank of een regionaal ontwikkelbedrijf.PM

Nijkerk

Opgaven zijn van die omvang dat we die regionaal moeten oppakken. We moeten als regio anticiperen op ontwikkelingen en raden moeten goed meegenomen worden. Vertrouwen is erg belangrijk, tussen regio en gemeenten en tussen gemeenten onderling. Alles op basis van gelijkwaardigheid.

Renswoude

Er is zeker bereidheid om de opgaven regionaal en integraal op te pakken. Sterker nog: de gemeente Renswoude acht dit noodzakelijk om bepaalde keuzes te kunnen maken. Met name op het gebied van natuur, recreatie, landschap en klimaat worden meekoppelkansen gezien.

Rhenen

Partijen geven aan dat sommige regionale opgaven, maar ook lokale opgaven, niet gehaald kunnen worden zonder het combineren van opgaven. Lokaal wordt het voorbeeld gegeven van de uitbreiding van het bedrijventerrein. Hier zal gekeken moet worden naar een combinatie van bedrijvigheid en duurzame energieopwekking. Daarnaast zien enkele partijen mogelijkheden voor het combineren van landbouw- en energieopgaven. Denk aan een windmolen op landbouwgrond of het verbouwen van groente op zonnenvelden. Ook wordt voor het combineren van opgaven gekeken naar de samenwerking met buurgemeenten. Wij kunnen een bepaalde opgaven op ons nemen, terwijl een buurgemeenten zich richt op een andere opgave.

Scherpenzeel

PM

Veenendaal

Op diverse thema's is regionale samenwerking nodig. Hierbij wordt in ieder geval gedacht aan de economische ontwikkeling, mobiliteit en natuur. Met name wordt aandacht gevraagd voor een goede afstemming van economische ontwikkelingen. Zeker ook voor de transformatie van bestaande bedrijventerrein.

Belangrijke aandachtspunten zijn:

- *Betaalbaarheid van de woningen versus de complexe vragen bij inbreiding/transformatie. Hiervoor zijn aanvullende financiële middelen nodig*
- *De ontwikkeling van combinaties van wonen en werken, het toevoegen van nieuwe werkgelegenheid en de ontwikkeling van de ICT Campus vraagt mogelijk om een heroverwerking van het provinciaal kantorenbeleid.*

Wageningen

-

Verwerking

De opbrengst van de consultatieronde vormt op dit punt een onderstreping van het belang en de noodzaak om de genoemde opgaven regionaal op te pakken. Dit is een belangrijke stimulans om het proces van de verdere uitwerking van de Regionale Ruimtelijke Verkenning en de Verstedelijkingsstrategie, met alle uitdagingen die daarbij komen, met vertrouwen verder vorm te geven.